

съдържание

ч а с т п ъ р в а

Кризата на средната възраст 32

ч а с т в т о р а

Върхът на успеха 90

ч а с т т р е т а

Изпитанията, които променят живота ни 168

ч а с т ч е т в ъ р т а

Втората половина от живота 236

ч а с т п е т а

326

	ПРЕДГОВОР	13
	<i>От Синтия Кови-Халър</i>	
	ВЪВЕДЕНИЕ	24
Глава 1	Животът е мисия, а не кариера	34
Глава 2	Обичай да служиш	67
Глава 3	Хората са по-важни от нещата	95
Глава 4	Да си лидер, означава да изтъкваш значимостта и потенциала на хората	119
Глава 5	Стремете се да разширите сферата си на влияние	145
Глава 6	Изберете Живот в кресчендо, не в диминуендо	175
Глава 7	Открийте своето <i>Защо</i>	202
Глава 8	Продължавай в същия дух!	240
Глава 9	Създайте значими спомени	295
Глава 10	Открийте своята цел	310
	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	
	Нашето семейно пътуване през живота – в кресчендо	327
	БЕЛЕЖКА НА АВТОРА	350
	ПРИЛОЖЕНИЕ	352
	БЕЛЕЖКИ	354
	БЛАГОДАРНОСТИ	365

Предговор

Създайте най-доброто си бъдеще От Синтия Кови-Халър

*Това, което оставяме след себе си,
не е изсечено върху паметника,
а е втъкано в живота на другите.*

П Е Р И К Ъ Л

Баща ми ме учеше, че най-добре можеш да предскажеш бъдещето си, като го създадеш. Той винаги планираше да продължи да работи и да дава своя принос, докато е жив, а планът му бе да живее вечно. Съвсем ясно бе заявил както на децата си, така и на всички, които го познаваха, че думата *пенсия* не присъства в речника му. Без всякакви угризения той криеше истинската си възраст и изтръпваше, когато някой му кажеше, че сега е в *златните си години*.

Татко живееше с нагласата *saagre diem* – или *улови мига* – и бе научил и деветте си деца да правят същото. Всеки път, когато ни се отдадеше някоя страхотна възможност, той обичаше да цитира съвета на Торо: *Да иззму-*

чем мозъка от костите на живота. Този житейски светоглед го поддържаше млад и го подтикваше постоянно да се учи. Бяхме разбрали, че той няма да пропусне и най-малкия шанс да се наслаждава на живота и да променя живота на другите.

Когато на 25-годишна възраст завършил школата по бизнес в Харвард, брат му го попитал какво мисли да прави по-нататък. Отвърнал простиичко: *Да отключа човешкия потенциал.* През следващите 55 години той непрестанно осъществяваше тази своя цел в световен мащаб чрез вдъхновяващите си книги и динамичната си методика, главно в областта на това, което той наричаше *лидерство, базирано на принципа*. Символ на фирмата му бе компасът, който подчертаваше важността на привеждането на живота в съответствие с онова, което той наричаше *истински север* – символ на непоклатимите принципи, които не се променят с времето. Тамко вярваше, че чрез тези извечни, универсални принципи – общи за всички хора – може драстично да промени и хора, и организации, и да им окаже благотворно влияние. Той бе визионер с глобални идеи и велики идеали.

Обичаше да се учи от хората, като разпитваше всеки, когото срещне, за живота му, работата, семейството, убежденията му, за това, в което влагала най-много страст – само и само да научи по нещо от всекиго. Обичаше да се поставя на тяхно място, за да погледне на нещата от друга перспектива. Жадно изслушваше мненията им и им задаваше въпроси, сякаш бяха най-големите познавачи в своята област. Изслушваше учители, таксиметрови шофьори, лекари, офис мениджъри, сервитьорки, политици, предприемачи, родители, съседи, работници, професионалисти, дори и министри – и към всички подхожда

ше с еднакъв интерес и любопитство. Това често гразне-
ше майка ми, която току прибелваше очи и казваше:

– Стивън, защо се правиш на пълен невежа, когато раз-
говаряш с хората?

А той ѝ отвръщаше така, сякаш това бе най-очевидно-
то нещо на света:

– Сандра, аз вече знам какво знам, но искам да разбере
какво знаят те!

Като най-голяма от деветте деца в семейството ни аз
израснах, докато слушах как баща ни обсъжда въщи prin-
ципно-центрираните идеи и ги разяснява по време на раз-
личните си презентации пред всякаква публика по цял
свят. Един от любимите ми принципи бе – *Първо най-
важното*, който бе станал и заглавие на една от книгите
му и представляваше един от *Седемте навика*. Тамко
най-добростъпно се стараше да живее според принци-
пите, на които учеше другите, а семейните отношения за
него бяха от първостепенна важност. Макар че въщи
бяхме девет деца, всеки от нас се чувстваше важен член
от семейството и се радваше на добри отношения и с
двамата си родители.

Един от любимите спомени на моето детство бе, кога-
то навърших дванайсет години и татко ме покани да го
придружа в командировка до Сан Франциско за няколко
дни. Бях толкова развълнувана! С татко най-внимателно
планирахме всяка минута, която щяхме да прекараме заед-
но след презентацията му.

Решихме, че първата вечер ще се повозим на знамени-
тите кабелни трамваи, за които толкова бях слушала, а
после ще обиколим някои от модните магазини, за да си
купя дрехи за училище. И двамата обичахме китайска хра-
на, затова решихме да посетим *Чайнатаун*, а после бързо

да се върнем в хотела, за да поплуваме малко в басейна, преди да го затворят. Вечерта ни щеше да завърши подobaващо с мелба с разтопен шоколад, сервирана в хотелската ни стая.

Когато дългоочакваната вечер настъпи, аз трепетно очаквах да свърши презентацията. Но тъкмо когато татко вече идваше към мен, видях един от старите му колеги да го поздравява развълнувано. Докато се прегръщаха, си припомних разказите на баща ми за великите им приключения и за това колко весело са си прекарвали заедно.

– Стивън, – чух го да казва – сигурно са минали поне десет години, откакто се видяхме за последно. С Луис искаме да те поканим на вечеря още днес – да обменим новини и да си поприказваме за доброто старо време.

Чух как баща ми започна да обяснява, че този път и аз съм дошла с него. При това приятелят му ме погледна и каза:

– Ама разбира се, страшно ще се радваме и дъщеря ти да се присъедини към нашата компания. Ще отидем да вечеряме долу, на кея.

Целият ми грандиозен план за специалната вечер само с татко започна да се разпада. Вече виждах как трамвайчето се спуска по хълма без нас, а вместо заплануването култайско ястие ядем морски дарове, които ненавиждах. Почувствах се предадена. Същевременно осъзнавах, че татко сигурно предпочита да прекара вечерта с добрия си приятел, вместо с мен – 12-годишното дете.

Татко сърдечно прегърна приятеля си през рамо.

– Виж, Боб. И аз страхотно се радвам да те видя. Предложението ти за вечеря звучи прекрасно... но не днес. Със Синтия сме планирали нещо специално тази вечер, нали,

мила? – той ми намигна и за мое удивление трамвайчето отново изникна пред погледа ми. Усмивката ми се върна.

Изобщо не можех да повярвам, а сигурно и приятелят му не вярваше на ушите си. Но не дочакахме да видим развръзката; набързо се изнизяхме през вратата и си тръгнахме.

– Божичко, татко! – изтърсих най-последно. – Ама сигурен ли си...?

– О, за нищо на света не бих изпуснал тази специална вечер с теб. Пък и нали предпочиташ китайска храна? Хайде, бързо към трамвая!

Като се замисля за детството си, това на пръв поглед незначително преживяване си остава определящо за характера на баща ми, тъй като то постави основите на онова ниво на доверие в нашите взаимоотношения, което поддържах от онзи ден насам. Той учеше и винаги даваше пример за това, че *в човешките взаимоотношения малките неща означават много*. Всеки от братята и сестрите ми има своето подобно преживяване ала *Сан Франциско*, когато по един или друг начин се е почувствал значителен и ценен. Този депозит от обич и доверие бе ключов за нашата самооценка и оказа огромно влияние върху нас, докато израствахме.

Татко смяташе, че човек трябва да развие личността си *четиристранно*: да бъде физически, умствено, социално и духовно балансиран, тъй като всяка от тези области има фундаментално значение за човешката реализация. Всеки божи ден от живота си той полагаше съзнателни усилия да води балансиран живот, като се развиваше във всяка от тези области, а учеше и другите да го правят. Бе написал следното: *Енергиите си трябва да насочваме най-напред към развитие на собствения си характер*,

който обикновено е невидим за околните, както корените, които държат големите дървета изправени. Като култивираме корените, постепенно ще започнем да виждаме и плодовете.

Макар че страдаше от собствените си недостатъци като всички нас, той постоянно се опитваше да се усъвършенства и да преодолява грешките си, повече от всеки друг, когото някога съм познавала. Знаехме, че професионалният му живот е достоен за възхищение, но той бледнееше в сравнение с личния му живот, който познавахме като семейство. Десетилетия наред заедно с майка ни той активно допринасяше за създаването на богата семейна култура в нашия дом и се опитваше да освободи пълния ни потенциал, както го правеше и с другите чрез професионалните си усилия. В нашето семейство изобщо никога не си и представяхме ден, в който той ще престане да живее живота си така активно, както винаги го бе правил.

И тогава, през април 2012 г. на 79-годишна възраст, татко катастрофира с колелото и въпреки че носел каска, тя била сложена съвсем хлабаво; ударил си главата и получил кръвоизлив в мозъка. След като прекара няколко седмици в болница, той се върна вкъщи, но оттогава насам вече не бе същият. В крайна сметка кръвоизливът се възобнови и отне живота му.

Въпреки че дълбоко скърбяхме за неговата загуба, ние познавахме баща си като изключително духовен човек, който ни бе научил, че Господ винаги има някаква цел за всичко, което се случва в живота ни – дори и в това, че татко ни остави много по-рано, отколкото очаквахме. Нашето семейство бе благословено с радостта да има такъв прекрасен баща в продължение на толкова много годи-

ни, така че всички ние се чувствахме благодарни за безусловната му любов и проникновениите напътствия, които бяхме получили. Също толкова благодарни бяхме и на любящата си майка, матриарх на цялото семейство Кови, която също ни напусна наскоро.

Няколко години преди смъртта си татко ме помоли да му помогна за една нова книга, която бе замислена около неговата последна *велика идея*, както разбрахме по-късно. Тази идея просто бе влязла под кожата му. Обикновено той работеше върху няколко книги и проекта едновременно, но новата му идея особено ме заинтригува и ентусиазира, затова реших да участвам.

Замислена като шедьовър на живота му, тази книга бе ясно озаглавена години преди своето завършване и заглавието гласеше: *Живей в кресчендо: Най-важната ти задача тепърва предстои*. Той смяташе, че ако придобие така наречената от него *кресчендо нагласа*, човек може да продължи да гледа към бъдещето и да бележи напредък на всяка възраст и етап от живота си. Често говореше разпалено за това и насърчаваше тези, които негодуваха от житейското си положение или бяха обезсърчени от миналите трудности и неуспехи, да започнат да мислят и действат активно за бъдещето си, за своя принос и за това, което все още биха могли да постигнат в оставащото им време. За него най-добрият *Възможен край* (един от навиките в книгата му *Седемте навика на високоефективните хора*) бе постоянно да дава смислен принос към живота на другите, а в крайна сметка – тази нагласа бе и ключът към истинското, дълготрайно щастие.

Той вярваше в *кресчендо нагласата* така, както и във всичко останало, на което учеше хората чрез професионалната си работа. Преди да започне да пише по тази те-

ма, постепенно я въвеждаше в някои от презентациите си, какъвто беше моделът му, а през по-късните години тя се превърна в негова лична мисия. Тамко страстно защитаваше концепцията за Живот в кресчендо и наистина вярваше, че ако се внедри, тя би оказала огромно положително влияние в целия свят.

В продължение на три години ние работихме активно върху книгата и аз редовно се срещах с него, за да записвам мислите и идеите му. Той винаги ме насърчаваше и дори подтикваше да завърша своята част, заради която се забавяше завършването на книгата, но въпреки това проявяваше разбиране за ограниченото време, с което разполагах при две малки деца у дома и ред други належащи отговорности. Макар че искрено споделях страстта му по темата, събирах материали и пишех, когато можех, за съжаление, моята част от книгата си остана недовършена, когато той внезапно ни напусна.

През последните няколко години успях да приключа с написването на различните истории, примери и коментари, които представляваха моя проект, както той ме бе помолил. Ще забележите, че на места книгата звучи с неговия глас, сякаш той все още е сред живите – нарочно съм я написала по този начин. Голяма част от материалите – разказани ми преди доста години – отразяват негови мисли, преживявания и прозрения, до които бе стигнал навремето. Други материали са взети от неговите творби, презентации и лични разговори. Аз взех съзнателно решение да напиша тази книга с *неговия* глас, тъй като уникалната идея за Живот в кресчендо е негова, а не моя. Също така съм включила и истински истории и преживявания от собствения му живот, както и наблюдения при общуването му с различни хора относно този материал по вре-

ме на цялата му кариера. Тези преживявания са включени с цел да покажат по-специално моята гледна точка и са разказани с моя глас.

Той си представяше *Живот в кресчендо* като въведение към своята нова идея за всички хора по света. Тази книга представлява всичко онова, کوито ние – неговото семейство – смятаме за последния му значителен принос, неговата *последна лекция*, заключителния му опус. Виктор Юго пише: *Няма нищо по-велико от една идея, чието време е настъпило*. Макар че баща ни е написал много други книги, чийто център са принципите, според нас идеята в тази е уникална и е особено необходима именно днес. Той смяташе, че *кресчендо нагласата* ще накара хората да гледат към бъдещето с надежда и оптимизъм, с вярата, че винаги можем да растем и да се учим, да служим на другите и да даваме своя принос – на всеки етап от живота си – убедени, че най-великите и най-значителните ни постижения може би все още са пред нас.

Живот в кресчендо е изградена около единствената основна идея, илюстрирана чрез четири части, които представят различните етапи и възрасти, с цел да подкрепят и подсилят разбирането ви за този принцип, като същевременно предлага практически начини за внедряване на тази нагласа във всеки период от живота ви. Ние с татко искахме да включим множество разнообразни истории и вдъхновяващи примери както от известни, така и от съвсем *обикновени* хора, за да подчертаем тази идея. Надявахме се, че чуждият опит би вдъхновил много други да повярват, че и те могат да започнат да дават своя позитивен принос, за да повлияят върху живота на околните в собствената им *Сфера на влияние*.

Няколко дни след смъртта на татко със сестра ми Джени си говорехме за това колко различен щеше да е животът ни без него отсега нататък. Изведнъж истината осени и двете ни с изключителна сила, когато Джени каза:

– Макар и да не е вече тук, реално той все пак не си е отишъл; той живее чрез нас – децата му, внуците му и чрез всеки друг, който се опитва да приложи принципите му на практика. Това е неговият завет.

Ралф Уолдо Емерсън пише: *Нашата смърт не е край, ако продължаваме да живеем в децата си и в следващото поколение. Защото те – това сме ние.*

Вероятно Джим Колинс изразява това най-красноречиво в предговора си към 25-ото юбилейно издание на *Седемте навика на високоефективните хора*:

Никой не живее вечно, но книгите и идеите могат да устоят на времето. Докато четете тези страници, вие ще общувате със Стивън Кови в разцвета на силите му. Ще го усетите как протяга ръка от страниците към вас и казва:

– Виж, аз наистина вярвам в това, нека ти помогна – искам да го разбереш, да се поучиш от него, искам да растеш, да ставаш по-добър, да допринасяш повече, да изживееш живота си стойностно.

Животът му може и да е приключил, но не и неговото дело.

Искрено се надявам да бъда достоверен преводач на бащината ми визия за тази книга. И може би тя ще насочва хората, както той обичаше да казва, *да покаже на другия неговата собствена значимост и собствения му потенциал така ясно, че той да се вдъхнови и сам да го види у себе си.*

Баща ми — Стивън Кови, дълбоко вярваше, че *Живот в кресчендо* може силно да повлияе на хората и да вдъхнови тези, които се стремят да създадат най-доброто си бъдеще, което в крайна сметка ще остане и като тяхно уникално наследство. Надявам се тази книга да се превърне в една дълготрайна и вечно жива част от великото му наследство и да послужи за освобождаване и на *вашия* огромен потенциал. И макар той вече да си е отишъл, наследството му наистина продължава да живее сред нас, в кресчендо.

Въведение

Кресчендо нагласата

*Отидох в гората, защото исках
да живея по своя воля, да виждам
само същността на живота
и да се опитам да извлека всичко
от нея, та когато удари часът ми,
да не се окаже, че изобищо
не съм живял.*

*Животът ми бе твърде скъп, за да го пропилявам
в нещо, което не е истинско живеене... Щеше ми се
да го изживея в цялата му пълнота, да изсмуча целия мозък
от костите му.*

Х Е Н Р И Д Е Й В И Д Т О Р О
(Уолдън или живот в гората, изд. Хермес, 2016,
превод от английски Албена Баκραчева)

Как ви изглеждат различните възрасти и етапи от живота, докато преминавате през тях? Как ще извървите собствения си уникален път през живота? Мисля, че е жизненоважно да си съставите план как да се справите с възходите и паденията в живота: с депресиите, успехите, радикалните промени, както и с неочакваните предизвикателства, пред които най-вероятно ще се изправите.

Изключително важно е да създадете възможно най-доброто бъдеще за себе си, преди наистина да го изживеете.

Тази книга ще ви запознае с *кресчендо нагласата* и ще ви научи да мислите по този начин на всеки етап от живота си. Животът в кресчендо е умствена нагласа и принцип на действие. Той е уникална перспектива, през която гледате към живота, допринасяйки за благото на другите, и винаги се стремите напред към това, което ви предстои да свършите. Тази нагласа дефинира успеха по начин, различен от общоприетия в социума. Ако я усвоите, според мен тя коренно ще промени живота ви, както и живота на вашите близки, а дори и на хората по цял свят.

В музиката терминът *кресчендо* означава постоянно засилване и развиване на красотата на музикалната фраза; означава още нарастване на енергията, силата и изразителността на звука. Знакът за кресчендо $<$ показва, че ако удължим двете линии, музиката ще продължи да се засилва и разкрсява до безкрай. Диминуендо означава точно обратното: музиката намалява силата и звучността си, енергичността ѝ постепенно намалява и затихва; и както показва знакът $>$, накрая тя напълно отзвучава, замира и свършва. Да живееш живота си в диминуендо, означава, че вече не желаеш да се стремиш към израстване, не искаш повече да се учиш; доволен си от вече постигнатото и в крайна сметка спираш да създаваш и да допринасяш с нещо за другите.

Когато едно музикално произведение достигне кресчендо, то не само звучи по-силно. Смисълът на нарастването, интензификацията и експанзията в една композиция или изпълнение произтича от експресивната амалгама на ритъм, хармония и мелодия. Те от своя страна са закомвени в основните елементи – височина на тона и ритъм, както

и в динамиката и силата на звука, в комбинация с времевите пасажи в композицията или изпълнението.

По същия начин ще покажем как Животът в кресчендо отразява нашите интереси, страсти, човешки взаимоотношения, убеждения и ценности, които от своя страна почиват на фундаменталните принципи, водещи ни през всеки етап от живота.

Да живееш в кресчендо, означава постоянно да се учиш, като непрекъснато увеличаваш своя принос и влияние. Нагласата, че *най-важната задача тепърва предстои* е оптимистична нагласа, с поглед, отправен в бъдещето; която те учи, че винаги можеш да допринесеш с нещо, независимо от това какво ти се случва в живота и на кой етап от него се намираш. Представете си как би се променил животът ви, ако погледнете на него от перспективата, че най-великите ви постижения, най-ценният ви принос и дори най-голямото ви щастие не са в миналото, а все още *са пред вас*! Както музиката надгражда фразата върху предишните ноти, но ни кара да предвкуσαμε следващите акорди, така и животът ви се надгражда върху вашето минало, но се разгръща в бъдещето.

Тази нагласа не е някакво *еднократно събитие*, а с течение на времето се превръща в пълноценна и проактивна част от самите вас. *Кресчендо нагласата* ви насърчава да използвате всичко, което имате – било то време, талант, умения, ресурси, дарби, страст, пари или влияние – за да обогатите живота на хората около вас, независимо дали те са част от семейството ви, съседите, общността, в която живеете, или целия свят.

*Смисълът на живота е да намериш своята дарба.
Целта на живота е да я дадеш на другите.*

ПРИПИСВАНО НА
ПАБЛО ПИКАСО

Думите на Пикасо напълно определят мисията на настоящата книга. Сами можете да изберете нагласата си на мислене; да я насочите към бъдещето, като се фокусирате върху това винаги да се учите и израствате чрез приливите и отливите в живота си, докато същевременно постоянно търсите начини да дадете своя принос на хората край вас.

Гръцката версия на тази философия е най-напред *отпознай себе си*, после *владей себе си* и накрая *отдай себе си*. Гърците наблягат върху значението и силата на тази последователност. Когато живеете с усещането за цел на своята уникална мисия и овладеете живота си чрез правилни избори, ще се научите да служите на другите и да им помагате да намерят своята собствена цел и мисия.

Живей в кресчендо е разделена на четири основни части, като всяка от тях се базира на ключови етапи от живота, когато – в зависимост от вашата реакция – можете да избере да живеете в кресчендо и да продължавате да давате най-доброто от себе си, или да живеете в диминуендо и в крайна сметка да угаснете, без да оставите своя отпечатък. И точно както композиторите и изпълнителите изразяват себе си чрез музика, която колкото и да е сложна, винаги е закомтвена в най-значимото, така и всички ние живеем живота си по начин, който въплъщава фундаменталните принципи на човешкото поведение и общуване.

Част 1: Битката на средната възраст

Този етап засяга факта къде реално се намирате в живота си в сравнение с това къде бихте искали да бъдете. На етапа на средната възраст може да се почувствате обезсърчени и да си помислите, че сте постигнали съвсем малко стойностни неща. А може и вече да сте се отказали да постигате каквото и да било, смятайки, че сте пропуснали шансовете си? Но всъщност може и да сте постигнали много повече, отколкото съзнавате, по отношение на най-значимото в живота. А ако животът ви се нуждае от поправка, тъкмо сега можете да направите своя избор за промяна и да го изградите отново, като го превърнете в истински успех и принос за другите.

Част 2: Върхът на успеха

Ако на някакъв етап от живота си вече сте постигнали значителен успех, може да се изкушите да скръстите ръце, да се наслаждавате на комфорта и да се оставите на инерцията. Понякога човек има нагласата: *Вече съм бил там, правил съм го* и да си помисли, че вече е дал всичко, на което е способен. Но да живееш в кресчендо, означава да не се взираш в огледалото за обратно виждане, да не се фокусираш върху миналите си успехи (или провали), а *да гледаш напред* към следващата значима цел и да мислиш какъв ще е следващият ти велик принос. Може пък да се окаже, че най-великото, което имаш да свършиш, идва точно в този вълнуващ етап от живота.

Част 3: Изпитанията, които ни променят

Претърпяваш катастрофа, разболяваш се тежко, съкращават те или те уволняват от работа, диагностицират те с неизлечимо заболяване, някой от близките ти умира – толкова много са събитията в живота, които ни връщат назад до нулевата точка. В подобни моменти е напълно естествено да преосмислим живота, целите и приоритетите си. Ще се предадете ли, ще се оттеглите ли? Ще позволите ли на това преживяване да определи самоличността ви? Или смело ще се изправите пред предизвикателството, съзнателно ще решите как да му се противопоставите, как да пренасочите живота си, за да продължите да вървите напред и да дадете своя значителен принос за другите?

Част 4: Втората половина от живота

Когато наближите традиционната пенсионна възраст, или това, което обществото погрешно нарича *години за доизживяване*, вие се изправяте пред важния избор какво да правите с оставащото ви време. Този епизод от живота може да се превърне в етап на прекомерна грижа за себе си – монотонен и неудовлетворителен етап, през който сте принудени да преминете или който трябва просто да изтърпите. Но може и да решите да сте изключително продуктивни и да дадете огромен принос на всички във *Вашата сфера на влияние* и извън нея. Можете или да оползотворите, или да прахосате потенциала си в зависимост от това дали вярвате, че най-значителният ви принос все още е пред вас.

Кресчендо нагласата се базира на някои ключови принципи, които ще ви водят през всяка от тези четири фази на живота:

- Животът е мисия, а не кариера.
- Обичайте да служите на другите.
- Хората са по-важни от нещата.
- Лидерство означава да показваш значимото и потенциала у другите.
- Старайте се да разширите вашата *Сфера на влияние*.
- Изберете Живот в кресчендо, не в диминуендо.
- Оставете след себе си съдържателни спомени.
- Открийте главната си цел.

Макар да има неща, които ни различават един от друг – като културните различия, недоразуменията, несъответствията във възможностите, които ни се дават, семейният произход и житейският опит – като част от голямото човешко семейство ние споделяме далеч повече общи характеристики, отколкото си даваме сметка. Ако сте попътували по света и сте се срещали с хората в различни страни, вероятно вече сте установили, че всички ние принципно сме еднакви – богати и бедни, известни и безизвестни; всички ние се стремим към щастие и признание и споделяме едни и същи надежди, страхове и мечти. Повечето хора изключително много държат на семейството и имат еднаква необходимост да бъдат разбирани, обичани и приемани.

Напълно съгласна съм с цитата, който приписват на Джордж Бърнард Шоу: *Две неща те определят като човек: Търпението ти тогава, когато нямаш нищо, и нагласата ти тогава, когато имаш всичко*¹. Как ще откликнете на

тези две противоположни състояния в живота е едновременно и предизвикателство, и възможност за действие, и това ще бъде илюстрирано навсякъде в тази книга.

Аз съм оптимист по отношение на хората. Не съм съгласна с циничните възгледи за света и макар проблемите ни да са огромни и все по-многобройни, съм убедена, че дълбоко в себе си повечето хора крият доброта, почтеност, щедрост и ангажираност към семейството и общността, находчивост, изобретателност и необикновено висок дух, упоритост и решителност. Нещо повече – виждам огромна надежда и потенциал в подрастващото поколение. У вас се крие колосален потенциал – далеч по-голям, отколкото някога изобщо сте си представяли.